
Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2011

Övertorneå kommun

Johan Lidström

PerÅke Brunström
Cert. kommunal revisor

Maj 2012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Revisionsfråga och metod	2
3	Granskningsresultat	3
3.1	Förvaltningsberättelse	3
3.1.1	Översikt över utvecklingen av verksamheten	3
3.1.2	Investeringsredovisning	4
3.1.3	Driftredovisning	4
3.1.4	Balanskrav	5
3.1.5	God ekonomisk hushållning	5
3.1.5.1	Finansiella mål	6
3.1.5.2	Mål för verksamheten	6
3.2	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1	Resultaträkning	7
3.2.2	Balansräkning	7
3.2.3	Kassaflödesanalys	8
3.2.4	Sammanställd redovisning	8
3.2.5	Tilläggsupplysningar	9

1 Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2011-01-01 – 2011-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2011.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Årsredovisningen bedöms vidare i allt väsentligt vara upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

När det gäller 2011 års resultat i förhållande till mål görs följande bedömningar:

- Redovisat resultat är förenligt med de finansiella mål som fastställts av kommunfullmäktige.
- Redovisat verksamhetsresultat är delvis förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

Den sammanställda redovisningen har inte fullt ut upprättats enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 8.2. Den avvikelse vi noterat är att företagens bokslutsdispositioner inte har hanterats på ett korrekt sätt i de sammanställda räkenskaperna. Det har fått följande effekter:

- Kommunkoncernens resultat beräknas vara 1 174,5 tkr för högt redovisat.
- Kommunkoncernens egna kapital är 2 080,5 tkr för lågt redovisat

Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling är god. Kommunen når med årets resultat upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Årsredovisningen är förhållandevis omfattande till innehåll och skulle vinna i läsbarhet på att den gjordes mindre omfattande.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

3 Granskningsresultat

3.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Förvaltningsberättelsens översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet ska enligt KRL 4:1 och 8.1 lämna upplysningar om:

- Händelser av väsentlig betydelse
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden andra förhållanden som är av betydelse för styrning och uppföljning
- Förhållanden som inte redovisas i resultat- och balansräkning men som är viktiga i bedömningen av kommunens ställning och utveckling

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

Bedömningen baseras på följande granskningsiakttagelser:

Händelser av väsentlig betydelse: På olika ställen i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om inträffade händelser under perioden. Upplysningar lämnas för verksamhet som bedrivs såväl i förvaltningsform (kommunstyrelse och nämnder) som företagsform (bolag och stiftelse).

Förväntad utveckling: I förvaltningsberättelsen lämnas, under särskild rubrik, upplysningar om förväntad framtida utveckling för verksamheten. Viss information lämnas även för den verksamhet som bedrivs i stiftelser och bolag. Denna redovisning är emellertid inte lika utförlig.

Väsentliga personalförhållanden: Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, d v s frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Den totala sjukfrånvaron redovisas till 6,3 % (2010: 5,1 %). I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. Analysen av framtida pensionsavgångar finns med beräkningar 10 år fram i tiden. Personalredovisningen exkluderar den personal som är anställd i stiftelse och bolag.

Gemensam förvaltningsberättelse: Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer: I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten: Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om kvalitet och måluppfyllelse redovisas för styrelse och nämnder men saknas för bolag/stiftelse.

3.1.2 *Investeringsredovisning*

Förvaltningsberättelsen ska enligt KRL 4:2 innehålla en samlad redovisning av investeringsverksamheten.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Budgetavvikelsen uppgår till 10,7 mnkr då det budgeterades för investeringar på 27,4 mnkr men utfallet blev 16,7 mnkr.

Årets investeringar inom kommunen redovisas per nämnd/styrelse, redovisning för 21 större investeringar, både pågående och avslutade samt investeringar inom olika områden med jämförelser mot föregående år samt jämförelse mot budget.

Investeringsredovisningen omfattar inte investeringar i bolag eller stiftelse.

3.1.3 *Driftredovisning*

Enligt KRL 4:3 ska förvaltningsberättelsen innehålla en redovisning av driftbudgetens utfall.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Nämndernas utfall med jämförelse med föregående år samt budgetavvikelse redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning, tusen kr	Utfall 2010	Utfall 2011	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	409	621	-121
Revision	709	756	+14
Överförmyndare	650	632	-182
Kommunstyrelse	59 181	59 051	-3 450
Miljö- och byggnadsnämnd	3 085	2 394	+933
Kultur- och fritidsnämnd	12 060	13 150	+296
Barn- och utbildningsnämnd	103 215	102 512	+93
Socialnämnd	101 842	106 967	+1 948
Summa	281 151	286 083	-469

Driftbudgetens utfall redovisas per nämnd där nettokostnaden jämförs med årsbudget. Av redovisningen framgår att kommunstyrelsen redovisar det största underskottet med 3,5 mnkr vilket till stor del består av realisationsförluster vid avyttring av fastigheter på -2,7 mnkr.

Driftredovisningen omfattar inte verksamhet som bedrivs i bolag/stiftelse.

3.1.4 Balanskrav

KRL 4:4 ställer krav på redovisning hur balanskravet efterlevs.

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet har uppfyllts.

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredande redovisning där det framgår att årets verksamhet drivits med överskott och att det inte finns ackumulerade underskott från tidigare år som ska täckas. Vid avstämning av balanskravet har hänsyn tagit till årets resultat (5,4 mnkr), reaförluster (2,7 mnkr) samt orealiserade förluster för finansiella tillgångar (2,5 mnkr) tagits upp som ”synnerliga skäl” vilket ger ett justerat resultat på 10,5 mnkr.

3.1.5 God ekonomisk hushållning

KRL 4:5 ställer krav på att fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning ska utvärderas i förvaltningsberättelsen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att de finansiella målen uppnås i och med resultat och ställning 2011. Vi bedömer vidare att verksamhetsmålen delvis når måluppfyllelse. Vi delar kommunstyrelsens sammanvägda bedömning att redovisat resultat är förenligt med fastställda mål.

3.1.5.1 Finansiella mål

I årsredovisningens förvaltningsberättelse görs en överskådlig avstämning mot kommunens fastställda finansiella mål:

Finansiella mål	Utfall 2011	Måluppfyllelse
Verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar får högst uppgå till 98 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag	99,3%. Vid hänsynstagande till balanskravet (synnerliga skäl) 97,5%	Nej/Ja
Oförändrad utdebitering	Skattesatsen är oförändrad 21,53	Ja
Soliditeten ska vara oförändrad under planperioden och inte understiga 65 %	Soliditet uppgår till 68,7% och har försämrats under året med 0,9 %	Ja
För finansiering av investeringar avsätts cirka 6 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	5,8 %	Ja
Lån ska endast upptas för finansiering av investeringar som genererar intäkter till verksamheten	Inga nya lån har upptagits	Ja
Årets resultat ska minst uppgå till 1 % av kommunens intäkter av skatter och utjämningsbidrag.	1,9 %	Ja

3.1.5.2 Mål för verksamheten

Övertorneå kommun fastställde år 2009 en vision, övergripande mål samt verksamhetsmål med inriktning på god ekonomisk hushållning för 2011.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisas de verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige har fastställt. Måluppfyllelsen framgår i tabell nedan:

Verksamhetsmässiga mål 2011	Utfall 2011	Måluppfyllelse
Totala sjukfrånvaron skall ligga på högst fem procent av den arbetade tiden	2011 uppgick sjukfrånvaron till 6,32 %	Nej
Minst 20 stycken nya arbetstillfällen skall skapas varje år	Nyregistrerade företag hos bolagsverket är 31 st. under 2011	Ja
Energiåtgärder i kommunala anläggningar skall medföra att energianvändningen minskar med 3 procent	Redovisning av gjorda åtgärder under året	Ingen utvärdering

Av sammanställningen framgår att verksamheten delvis nått de mål som fastställts av kommunfullmäktige.

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen för Övertorneå kommun uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat samt att noter finns i tillräcklig omfattning.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år:

<i>Resultaträkning, miljoner kr</i>	<i>Utfall 2011</i>	<i>Utfall 2010</i>	<i>Ökn/ Minskn.</i>
Verksamhetens intäkter	92,1	93,3	
Verksamhetens kostnader	-366,5	-348,8	
Avskrivningar	-16,0	-15,9	
Verksamhetens nettokostnader	-283,7	-272,4	+11,3
Skatteintäkter	161,0	160,9	
Generella statsbidrag	124,7	126,1	
Summa skatter och statsbidrag	285,7	287,0	-1,3
Finansiella intäkter	9,0	9,2	
Finansiella kostnader	-5,6	-3,7	
Årets resultat	5,4	20,1	-14,7

Iakttagelser gjorda vid granskning av resultaträkningens poster:

- Resultatet för 2011 uppgår till 5,4 mnkr, vilket är 5,1 mnkr högre än budget
- De samlade kostnaderna har varit högre medan intäkterna i stort har varit oförändrade jämfört med år 2010

3.2.2 Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kommunens balansräkning är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital. Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Vi bedömer att bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Iakttagelser gjorda vid granskning av balansräkningens poster:

- Den totala pensionsskulden har ökat med 20 mnkr under 2011 och hela pensionsförpliktelsen uppgår till 189 mnkr. Under året har avsättningar till pensioner gjorts med 16,7 mnkr. Kommunen har inga finansiella pensionstillgångar
- Kommunens egna kapital ökade med 5,4 mnkr (årets resultat) till 342,5 mnkr
- Långfristiga skulder har minskat med 2,8 mnkr till 66 mnkr

3.2.3 Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens och koncernens finansiering och investeringar. Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Kassaflödesanalysen bedöms också ha tillräckliga noter.

Granskningen visar att kassaflödet under år 2011 varit positivt: 11,8 mnkr (kommun) och 11,6 mnkr (koncern) men minskat med drygt hälften i jämförelse med år 2010.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen inte upprättats i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 8.2. Företagens bokslutsdispositioner har redovisats i koncernens resultaträkning. Sådana ska inte redovisas i resultaträkningen mer än till den del de utgörs av förändrad uppskjuten skatt. Företagens obeskattade reserver redovisas på den sammanställda balansräkningens skuldsida. Till den del obeskattade reserver utgörs av uppskjuten skatt ska dessa i den sammanställda redovisningen redovisas som avsättning. Resterade del ska redovisas som eget kapital.

Den avvikande hanteringen av bokslutsdispositioner och obeskattade reserver har fått följande effekter:

- Kommunkoncernens resultat beräknas vara 1 174,5 tkr för högt redovisat.
- Kommunkoncernens egna kapital är 2 080,5 tkr för lågt redovisat

Noter finns i tillräcklig omfattning. Konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

3.2.5 Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Årsredovisningen bedöms lämna tillräcklig information om tillämpade redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Kommunen bedöms i allt väsentligt följa KRL och RKR:s rekommendationer. Avvikelse har dock noterats i fråga om att dokumentation av redovisningssystemet enligt KRL 2 kap 7§ saknas i samlad form vilket redovisas öppet i avsnittet "Redovisningsprinciper".

Övriga avvikelser och där det finns utrymme för utveckling framgår av rapporten, framförallt i avsnitt 3.2.4 ovan

2012-05-02

Johan Lidström, Projektledare

Hans Forsström, Uppdragsledare